

ADKA.

g tartatni.

1914. évre

megjelölése.
(értelmében.)

atóság.

cher.

90,000
57,787 85
40,084 61
11,405 02
46,998 78

41,368 82
25,966 48
972
45,037 56

17,602 22

77,223 34

esség.

6,849 33

6,326 57

7,300 05

2,560 27

2,750 10

5,786 32

ipót
arékpenztár
elyettese.

Béla

nd

Fia cég

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

ELŐFIZETESI ÁR:
 Egész évre . . . 12 kor. Negyedévre . . . 3 kor.
 Félévre . . . . . 6 kor. Egyes szám ára 20 fillér.

Felelős szerkesztő:
DR. TÜRRE ALADÁR
 ügyvéd.

Hirdetéseket és nyilttéri közleményeket
 a kiadóhivatal vesz fel és azok előre fizetendők.
MEGJELEN MINDEN KEDDEN ES PENTEKEN.

A kerületi beosztás.

A képviselőház közigazgatási bizottságában úgy a miniszterelnök, mint a belügyminiszter sokkal teljesebb képét adta a kerületi beosztásról szóló törvényjavaslatnak, mint amennyit a képviselőház asztalán fekvő javaslat megokolása mindeddig nyújtott. A kerületi beosztásról szóló törvényjavaslat megítélésénél főképp a következő szempontok mértékadók: a magyarság szerepe, az intelligencia érvényesülése, a nemzetiségek mikénti figyelembevétele, ezzel kapcsolatban Erdély szerepe és a városok aránya.

E mellett természetesen lényeges szempont a kérdés politikai megítélésénél az is, hogy a beosztás mennyire kedvez vagy árt az egyes pártoknak, de ez a mérlegelés egyelőre csak találgatásra támaszkodhatik, mert a legbeavatottabb körön kívül állóknak nincs módjukban a részletes beosztást ismerni, e nélkül pedig a legtöbb esetben nem lehet valamely kerület pártszínezetéről végleges véleményt formálni.

A magyarság helyzetét e javaslat javítja a mai viszonyokkal szemben s a kormánynyilatkozatok a részletes beosztás tekintetében is lekötik a

belügyminisztert. A belügyminiszter kijelentette a leghatározottabban, hogy a magyar választókerületek száma abban a keretben, amelyet a törvényjavaslat megállapít, emelkedni fog. Azt is megnyugvással vehetjük tudomásul, hogy az állameszméhez hű németiséget is erősíteni fogja az új beosztás, ami a németiség nagy kulturális fokának a következménye.

Azzal tisztában lehetünk, hogy ha az anyagi választójogi reform nem biztosítaná már magában is a nemzeti állam szempontjait azáltal, hogy az intelligenciának kedvezve a magyarság és a németiség választóinak számát emeli, akkor a nemzeti államot fenyegető veszedelmet semmiféle kerületi beosztási mesterkedéssel sem lehetne elhárítani. A belügyminiszter utalt is erre és épen ezért is mondhatta, másrészt hogy a kerületi beosztás nem előre elhatározott elméleti alapokon épül fel, hanem törvényhatóságról törvényhatóságra, kerületről kerületre menve, mindazt az objektív szempontot mérlegelték a megalkotásnál, amelyek figyelmet érdemelnek, mert maga az anyagi választási reform nem ment túl a nemzeti szempontból megengedhető mértéken s így a tárgyilagos igazság megtartása

lehetséges volt. Ezért ígérheti a belügyminiszter, hogy noha a beosztásnál, minden erőszakos mesterkedést kerül, a magyarság érdekei teljesen érvényesülnek.

A statisztikai adatok valóban igazolják azt, hogy az egyes választókerületekre eső választók átlagos számánál kevesebb választóval bíró kerület, valamint olyan, amelyekben a választók száma nagyobb az országos átlagnál, körülbelül egyenlő számban van a magyar és a nemzetiségi vidékeken. Ha az egész ország beosztásának térképét vizsgáljuk, ez nem lehet kétséges. Az igaz, hogy Erdélyben látszatra más az arány, mert ott nemzetiségi vármegyét is találhatunk, amelyekben az egy kerületre eső választók száma jóval kevesebb az országos átlagnál. Azonban épen egyes nemzetiségi vármegyékben annak, ha az országos átlag szigorú megtartásával állapították volna meg a kerületek számát, az lett volna a következménye, hogy az ott kis számban tömör csoportban lakó magyarság vagy száz elem, hármelyik választókerületben a románság tömegében elenyészett volna, míg így szóhoz jutnak a nemzetiségek közé beékelt magyarok. Gróf Tisza István miniszterelnök rámutatott arra

TISZTELT HÁZIASSZONY!

A háztartásban takarékosan gazdálkodni ma mindenkinek jelszava. Ezt azonban csak úgy érheti el, ha bevásárlási forrásait megválasztani tudja, ami nem könnyű feladat és sok laikusnak nehéz gondot okoz. Pedig a kérdés megoldása egyszerűen ez: „Szükségletét bármily cikkben mindig csak legelsőrendű, nagy és megbízható cégeknél szerezze be.” Ezt az elvet Önnek tisztelt asszonyom nem szabad szem előtt tévesztenie és miután cégünk bármely más elsőrendű céggel a versenyt minden tekintetben kiállja, igen kérjük, hogyha a szükséglet beálltával Önnek teát, rumot, teasüteményt, igen finom nyers és pörkölt kávét kell bevásárolnia, úgy ezen cikkeket kizárólag cégünkél szerezze be.

Az idény beálltával állandó raktárt tartunk:

Igen finom orosz és kínai teákban, kilónként 8 koronától 24 koronáig; **legfinomabb** valódi angol Jamaikai és Cuba rumokban, literenként 2.40—9 koronáig.

Biscuit Pernot francia Biscuit és teasüteménygyár készítményei cca 20-féle minőségben raktáron. A világhírű **Peek Frean & Co.,** ugyszintén **Huntley & Palmers** angol teasüteménygyár készítményei állandóan raktáron. **Koestlin, Biscuit és teasütemény gyártmányait** cca 80-féle minőségben tartjuk raktáron. **Bármely itt felsorolt teasütemény gyártmányokból, ha Ön legalább 1 eredeti dobozt vesz, gyári árakat számítunk.**

Hérje nagy árjegyzékünket, melyet ingyen és bérmentve küldünk.

100—11

RÁCZITS és CZVRKUSITS fűszer- és csemege-nagykereskedők
 ZOMBOR, Szentgyörgy-tér 6.

Vasuti és postai szétküldések naponta!

Telefon szám 29.

is, hogy Erdélyben a három szinmagyar vármegyében 2367 választóra és 30000 lakosra jut egy választókerület, ami jóval alatta marad az országos átlagnak. Viszont a belügyminiszter kimutatta, hogy noha Erdélyre, ennek az ország-résznek történelmi szerepét és a nemzet életében való kiváló jelentőségét véve figyelembe, több kerület jut, mint amennyit a választók száma megokol, ez nem a nemzetiségeknek juttatott kedvezés. Mind az, ami a magyarság javára vonatkozik, egyértelmű az intelligencia figyelembevételével, mert az anyagi választójogi törvény magában is az intelligenciának s így a magyarságnak kedvez.

Sok szempont fog még felmerülni a plenáris tárgyaláson is és az igazi harc előreláthatóan akkor indul meg, amikor a részletes beosztásról szóló rendelet is ismeretes lesz. De beavatott körökben azt mondják, hogy a részletes beosztás csak megerősítése lesz mindannak, amit a megokolás és az elhangzott kormánynyilatkozatok a nagyjelentőségű munkálat tárgyilagosságra hoztak.

Közigazgatási bizottsági ülés.

Bács-Bodrog vármegye közigazgatási bizottsága f. hó 6-án tartotta meg rendes havi ülését legifjabb Szemző István főispán elnöke alatt. Az ülésen jelen voltak báró Vojnits István, id. Szemző István, dr. Récsy Ede, dr. Vojnovits Vladán bizottsági tagok, Scultéy Ferenc alispán, dr. Szabovlyevits Dusan vm. főjegyző, dr. Deák Béla vm. tiszti főügyész, dr. Frank Mihály vm. árvaszéki elnök, dr. Spitzer István vm. tiszti főorvos, Fodor Mihály kir. tanácsos pénzügyigazgató, Stankovits György műszaki tanácsos, az államépítészeti hivatal főnöke, Grammling Kornél kir. ügyész, Faragó János kir. tanfelügyelő, dr. Hajnal József állategészségügyi felügyelő és Schick Ernő a bizottság jegyzője.

A közigazgatási bizottság ezen ülésén igen fontos tárgyak kerültek szónyegre, így többek közt a létesítendő vármegyei közkórház ügye. A főorvosi jelentés ugyanis a vármegyei közkórház ügyéről nem tesz említést, s ez a körülmény indította báró Vojnits Istvánt, hogy a vármegyei közkórház ügyét szóvá tegye. Báró Vojnits István felszólalása körülbelül a következőket tartalmazta:

Utalással azon hírekre, melyek a vármegyei közkórház kérdésével kapcsolatosan úgy a helybeli, mint a vidéki, sőt egyes fővárosi lapokban megjelentek, — kérdést intéz a vármegye alispánjához a vármegyei közkórház ügyének jelenlegi állásáról. Azt hiszi, hogy a bizottsági tagok kivétel nélkül melegen óhajtják ezen kiválóan fontos kérdésnek mielőbbi kedvező megoldását, miért is javasolja a bizottságnak, hogy kéressék fel a vármegye alispánja, hogy

a közkórház kérdésében eddig történeteket, valamint a legközelebbi tervbe vett intézkedéseket s az ügy jelenlegi stádiumát ismertető kimerítő tájékoztató jelentését a legközelebbi közigazgatási bizottsági ülésen előterjessze, hogy a közigazgatási bizottság a maga részéről is kivegye ezen ügyből azon részt, mely az 1876. VI t. c. és az 1876. XIV. t. c. szerint reá — mint az ilyen eminens közegészségügyi ügyben eljárni hivatott faktorra hárul. Hozzá teszi, hogy valamint tudomása szerint eddig is minden illetékes tényező amellelt volt, hogy a létesítendő vármegyei közkórház Zomborban — mint a vármegye székhelyén — volna fölláttatandó, úgy azt hiszi, hogy a bizottság tagjai között sem lehet véleményeltérés a tekintetben, hogy ennek a kórháznak csakis Zomborban lehet helye.

Miundezeznél fogva arra kérje a bizottság a vármegye alispánját, hogy a szükséges adatokat a legközelebbi ülésre — erre való tekintettel — boesássa a bizottságnak rendelkezésére, hogy a közigazgatási bizottság a maga sulyával tölte telhetőleg minél inkább előmozdithassa ezen valóban égető kérdésnek ily értelemben leendő mielőbbi megvalósítását.

Báró Vojnits István ur öngyméltóságának osszlatlan tetszéssel fogadott felszólalásában tett indítványa, mely nyilvánvaló bizonyítéka annak, hogy öngyméltósága legmelegebben pártolja e kérdés mielőbbi megvalósítását, a bizottság által lelkesedéssel és egyhangulag lett elfogadva. Ezek szerint már most feltétlenül bizunk is abban, hogy a rég óhajtott vármegyei közkórház ügye most már tényleg a megvalósulás stádiumába jutott.

Báró Vojnits István egyébként is kezdettől fogva annak volt a hive, hogy a megyei közkórház Zomborban létesítésék, s a megvalósítás eddig kizárólag finaciális okokon mulott. A vármegyének ugyanis nincsenek ingatlanai, melyekre felveendő kölcsönnel fedezhette volna egy ily nagyarányu intézmény költségeit, a kormány pedig a multban nem volt abban a helyzetben, hogy a vármegyét ezen intézmény létesítésénél anyagiakkal támogassa, s most az intézmény megvalósításához kedvező fordulatot adott az a körülmény, hogy a felépítendő kórház költségeinek közel fele összegével támogatja a vármegyét a kormány, ezenkívül pedig a vármegyei árva- és szeretetház alap tőkái is a vármegyei közkórház létesítésének céljaira lesznek fordíthatók, mely összegeket később a vármegye ezen alapoknak visszatéríti.

Az egyes szakelődök jelentéseit az alábbiakban adjuk:

Egészségügy.

Dr. Spitzer István vármegyei tiszti főorvos a vármegye januári közegészségügyi állapotáról a következőket terjeszti elő:

A hideg idő beköszöntésével a legtöbb fertőző betegség engedett hevességéből a vármegyében. Egyedül a ronsoló toroklob az, mely január hóban több új községet fertőzött és nagyobb számban szedte áldozatait. Jelenleg 28 község van fertőzve, ezek közül nagyobb veszedelem Gádonon, a hol 22 és Madarason, a hol 13 megbetegedés fordult elő. A difteria betegek száma volt 105,

ezek közül gyógyult 60, meghalt 11, ápolás alatt maradt 34.

A kanyaró 9 községet fertőzött, lefolyása enyhe, 74 beteg közül gyógyult 54, meghalt 5, ápolás alatt maradt 15.

A vörheny 13 községet fertőzött. 65 beteg közül 19 gyógyult, 10 meghalt, 36 ápolás alatt maradt. Bácsos 25, Szenttamason 10, Magyarkanizsán 8 betegedés fordult elő.

A hasi hagymáz 17 községet fertőzött, ezek közül Mozsor 7, Borsód 6, Magyarkanizsa 14 beteggel szerepel. Az 57 beteg közül 21 gyógyult, 5 meghalt, 31 ápolás alatt maradt.

Első esetben van módomban a tuberkulózis szomorú statisztikáját bemutatni a közigazgatási bizottságnak.

Eszerint az 1912-ik évben 2154 ember halt meg tuberkulózisban. Ezek közül egy éven felüli halott volt 1997, azaz a halálózások 20,3%-ának oka a tuberkulózis volt. Tehát minden ötödik ember tuberkulózisban hal meg vármegyénkben. S ha tekintetbe vesszük, hogy e statisztika nem pontos, hiszen a halottak egy részét életében orvos nem is látta és a halottkémlést sem minden esetben orvos végzi, bár az országos átlagnál vármegyénk viszonyai jobbak. A feltüntetett arányszám határozottan a valóságban még rosszabb.

Különösen szomorú a statisztikai kimutatás, ha az egyes járásokat tekintjük. Szinte kétségbeejtőnek látszik a helyzet a zsablyai járásban, ahol minden 100 ember közül 39 ember hal meg tuberkulózisban, nem kevésbé biztató a helyzet a titeli és óbesei járásban, az előbbiben 100 ember közül 27, utóbbiban 25 ember hal meg tuberkulózisban. Kedvezőtlen még a kanizsai és az apatini járásban, a legjobb a kulai és palánkai járásban, az előbbiben 15, az utóbbiban 16 ember lesz 100 közül a borzasztó vész áldozata.

E népbetegség leküzdésére az első lépések az 1913 ik év folyamán megtörténtek, a vármegye, állam és Zombor város áldozatkészségével sikerült a zombori tüdőbeteg gondozó intézet létesítését és fenállását biztosítani. A szabályrendelet életbeléptetése január hóban megtörtént s az intézet már április hóban teljes intenzivitással végezheti feladatát. Megalakult a vármegyei tuberkulózis ellen védekező egyesület is, mely szociális háttérrel és támaszát fogja a hatósági intézkedéseknek képezni.

Védekezési rendszerünk német minta után készült. E rendszernek sikerült Németországban a halálózási arányszámot 50%-kal 30 év alatt redukálni. Most már, hogy hasonló eredményt érhesünk el, tisztán a hatósági megbízottak, orvosok és társadalom együttes és lelkes, céltudatos működésétől fog függeni.

A mult hó folyamán megjelentem Zentán a városi közkórháznak helyszínén való tanulmányozása céljából. Ugyanezen alkalommal megvizsgáltam a zentai, óbesei és bácsföldvári gyógyszertárakat.

Más mozzanat nem fordult elő.

Tanügy.

Faragó János kir. tanfelügyelő a folyó év január haváról szóló jelentését a következőkben terjeszti elő:

A vallás- és közoktatásügyi miniszter Laskó Olgát az apatini, Rácz Annát és Achs Izort a palánkai áll. polg. iskolához, Méder Terézt a monostorszegi, Budinszky Juliát a sajkásgyörgyei, Quring Jakabot a kiskéri áll. népiskolához, László Anna okl. óvónót pedig a kucorai áll. ovodához rendes minőségben kinevezte.

Ehrenreich Ella kucorai áll. óvónót hasonló minőségben a kiskundorozsmai áll. ovodához áthelyezte és Kádár Antal ósóvéi áll. tanítót ugyanoda igazgató-tanítónak előléptette.

Ugyancsak a vallás- és közoktatásügyi miniszter engedélyt adott Zerdahelyi Ödön nyug. középiskolai tanárnak, hogy Zentán egy magánjellelű polgári fiúiskolát és dr. Rex Ede okl. középiskolai tanár pedig Adán nyithasson egy magánjellelű polgári fiúiskolát.

Boróc községben vörheny, Gádon községben toroklob és Zentafelsőhegyen kanyaró-járvány miatt az iskolák és ovodák becsukattak.

Jelentem továbbá, hogy a nem állami tanítók fizetésének az új iskolai törvények értelmében való rendezése céljából az elmúlt hónapban 10465 K államsegély folyósított.

Végül jelentem, hogy az elmúlt hónapban hivatalosan meg lettek látogatva a csantavéri és sajkásszentiváni állami, a nagybaracskaik és kerényi községi, a béregi, hercegszántói, dávodói, csátaljai, jánoshalmi, kishallási, csantavéri, mélykúti, csonoplyai, kerényi és ósziváci róm. kath., az ujsziváci és ósziváci ref., az ósziváci gkel., a jánoshalmi, csantavéri és mélykúti izr. jellegű népoktatási tanintézetek, összesen 116 tanteremben. Az egyes észlelt kisebb hiányok orvoslása iránti intézkedések hivatalom részéről már megtörténtek.

Közzadók.

Fodor Mihály kir. tanácsos, pénzügyigazgató jelenti, hogy a vármegye területén a közzadók állása a következő:

I. Egyenes adóban 1914. évi január hóban befizettetett 210265'35 K. 1913. évi január hóban 248551'81 K. Az elmúlt hónapban kevesebb 38286'43 K.

II. Hadmentességi díjban 1914. évi január hóban befizettetett 7155'77 K. 1913. évi január hóban 6158'06 K. Az elmúlt hónapban több 997'71 K.

III. Bélyeg- és jogilletékben 1914. évi január hóban befizettetett 293457'79 K. 1913. évi január hóban 421588'02 K. Az elmúlt hónapban kevesebb 128130'23 K.

IV. Fogyasztási és italadóban 1914. évi január hóban befizettetett 114691'40 K. 1913. évi január hóban 108401'45 K. Az elmúlt hónapban több 6289'95 K.

V. Tanítói nyugdíjban 1914. évi január hóban befizettetett 27504'71 K. 1913. évi január hóban 18812'62 K. Az elmúlt hónapban több 8692'09 K.

VI. Országos betegápolási pótdóiban 1914. évi január hóban befizettetett 7637'67 K. 1913. évi január hóban 8695'39 K. Az elmúlt hónapban kevesebb 1057'72 K.

Allamépítészet.

Sztankovits György műszaki tanácsos, az államépítészeti hivatal főnöke az általa képviselt közigazgatási ágra vonatkozó jelentését a következőkben terjeszti elő:

Az állami és törvényhatósági közutak és az azokon lévő műtárgyak állapota általában kielégítő.

Az engedélyezett szállítások és utépitések a kedvezőtlen nagy hideg és havas téli időjárás miatt az összes vonalokon szüneteltek.

A rendes utfenntartási munkák csakis az utkaparók által lettek végezve.

Az överbázi vasuti állomáshoz vezető törvényhatósági közutnak műültá leendő kiépítésére vonatkozólag a helyszíni bejárás folyó évi január hó 31-én kedvező eredménnyel megtartott, úgy hogy ezen utépitési munkák az épitési költségeinek engedélyezése után biztosíthatók és megkezdhetők lesznek.

A mult évben befejezett utépitésekre vonatkozó kiviteli műveletek a m. kir. államépítészeti hivatal által részben elkészítettek, részben pedig munka alatt vannak, úgy hogy azok alapján a felülvizsgálat a kedvező tavaszi idő beálltával lesz megejthető.

A kerényi-topolya—zentai törvényhatósági közut topolya—zentai 30 km. hosszú szakaszának felvétele megejtett és annak alapján a kiépítésre vonatkozó tervezés folyamatban van és befejezéshez közeledik, úgy hogy ezen utépitést megelőző helyszíni bejárás még ez. év tavaszán lesz megtartható.

Fogházügy.

Gramling Kornél kir. ügyész az elmúlt január hóra vonatkozólag jelenti:

A felügyelet alatt álló zombori kir. törvényszéki fogházban a rend és tisztaság példás, a felügyelet és biztonság kifogástalan, szökési eset nem fordult elő.

Az egészségi állapot jó, ragályos betegség nem fordult elő, az elmúlt hónapban a fogház kórházában egy letartóztatott sem állott gyógykezelés alatt.

Az élelmezés, mely úgy a kir. fogház-

felügyelő, mint a fogház orvosa és általam is a szabályok értelmében szigorúan ellenőriztetik, kifogástalan, szerződészerű, panasz miatta nem fordult elő.

A fegyelem szigorú, fegyelmi büntetés a mult hó folyamán az őrség körében 1 egyénnel szemben egy esetben szabattott ki, a letartóztatottak körében pedig nem szabattott ki.

A zombori kir. törvényszék fogházában a mult hó folyamán 65 letartóztatott volt elhelyezve és pedig:

1. Jogérvényesen elítelt: elzárásra 1, fogházra 29, börtönre 20, fegyházra 2.
2. Felelbezés alatt álló vizsgálati fogoly 2.
3. Elítéletlen vizsgálati fogoly 11.

Az 1913. év december hó utolsó napján a létszám 35 főből állott, míg a mult hó végén 65 volt s így a havi zárnap szaporodást mutat.

Az egészséges és munkaképes jogérvényesen elítelt letartóztatottak kivétel nélkül részint házi, részint pedig nyomdai munkával foglalkoztatnak, mely munka után a mult hónapban az állam részére 157'20 K, a rabok részére pedig 70 K jövedelem folyt be.

A zombori kir. törvényszéki fogházból a mult hó folyamán a pétervári országos fegyintézetbe 6 fegyenc, a kir. kerületi börtönbe pedig 2 rab szállítottott, feltételes szabadságra pedig senki sem bocsájtottott.

A fegyház szabályszerűen és teljesen fel van szerelve, a letartóztatottak osztályozása az épitési viszonyoknak megfelelően lehetőleg keresztül vitetett s általában a fogház kezelése jó és szabályszerű.

Az apatini, hódási és kulai járásbíró-sági fogházakban úgy a rend és tisztaság, mint a fegyelem és közbiztonság kifogástalan.

Végül jelentem, hogy az 1913. XXI. t. c. rendelkezései alá eső bűnügy 1914. évi január hóban, nem fordult elő.

H I R E K.

A nőegylet teája.

Szombaton tartotta meg a zombori jótékony nőegylet szokásos évi öt órai teáját. Ezen tea-délután jövedelméből szokta fedezni a nőegylet a szegénysorsu iskolás gyermekek felruházását s a mi közönségünk tudva azt, hogy minden fillérjével, mellyel hozzájárul az egylet jövedelméhez, egyben segítségére is van ezen jótékony intézménynek abban, hogy az arra szorulókat a tél hidegétől megóvjja, tömegesen szokta felkeresni ezen tea-délutánokat, hogy ott a hasznosat a kellemessel párosítsa. Végtelen örömeinkre szolgál, hogy leszögezhetjük a tényt, hogy a nőegyletnek sikerült teáján a szegénysorsu iskolás gyermekek részére a szükséges télirevalók fedezetét beszereznie. A nőegylet tea-délutánja nemcsak erkölcsi, hanem anyagi tekintetben is fenyesen sikerült s az semmi tekintetben sem maradt el a multban megtartottak mögött. Ott volt a város szemejava, aminek fényes bizonyítéka a jelenvolt hölgyeknek alább közölt névsora. A közönség már 5 órakor kezdett tódulni az „Elefánt”-szállóba, egyik ember a másik kezébe adta a kilincset bebocsájtásra várva, úgy hogy rövid idő alatt a szállodának nemcsak nagyterme, de külső termei is megteltek a jelenvolttakkal.

A vezetőség tagjai, kiknek a fényes siker köszönhető, minden érkezőt a legkedvesebb szívélyességgel fogadtak, mindenkihez volt egy pár kedves szavuk, úgy hogy figyelemmel valósággal lebilincseltek a jelenvolttakat. Amint helyet foglaltak az érkezők, a tea-délután virágai, a bájos fiatal leánykák már szolgálták fel a párolgó teát. A nőegylet erre az alkalomra nemcsak az asztalokat, hanem a termet is szebbnél-szebb virágokkal díszítette fel. A vezetőség valóban büszke lehet tea-délutánja sikerére, mely minden tekintetben hozzájárult ahhoz, hogy az egylet humánus célját elérje és hivatását betölthesse. A jelenvolttak az időt körülbelül 9 óráig beszélgetéssel töltötték, amikor is a fiatalság tánpera perdült s ropta a táncot kivilágos kiviradtig, másnap reggeli 6 óráig.

A jelenvolt hölgyek közül a következőket sikerült feljegyeznünk:

Asszonyok: Kohut Kálmánné, dr. Türr Aladárné, dr. Franz Józsefné, Konyovits Antalné, Mihályi Ernőné, dr. Margalits Edéné, Szondy Mátyásné, Tárcazy Istvánné, dr. Gaál Istvánné, Kovács Béláné (Regőce), Kirchner Károlyné, Sabranszky Jánosné, Kohut Henrikné, Hauke Imréné, Vukicsevits Katinka, özv. Kálits Dömötörné, Konyovits Péterné, dr. Grigorievits Emilné, Branovacs Gyuróné, Karakásevits Milivojné, Mihajlovits Istvánné, Veszelinovits Milorádné, Vukicsevits Vladimírné, Baky Elekné, dr. Molnár Károlyné, Tárcazy Jozefin, Raab Béláné, Trischler Gyuláné, Koczkar Zsigmondné, Wundszám Ida, Szemző Jánosné, özv. Sztipits Istvánné, Sztirilich Zsigmondné, Tantner Ottóné, Krizmanits Imréné, Halm Ottóné, özv. Schieb Ernőné, Zomborsevits Györgyné, Mihályi Franzl Etelka, Mérő Ignácné, Vojnich Pálné, Matzitz Gusztávné, Raisz Sándorné, Kautz Róbertné, Surányi Lászlóné, Keleti Dezsőné, Zechentmayer Lajosné, Dekleva Endréné, Gräber Edéné, Fenyő Sándorné, Billitzky Lajosné, Csarsch Gáborné, Bunyi Gyuláné, Scherer Rezsőné, dr. Németh Arturné, dr. Eperjessy Béláné, dr. Donoszlovits Vilmosné, Lippert Ferencné, Avar Vilmosné, Csihás Benőné, Krieg Károlyné, Zsigmond Dénesné, Fehér Istvánné, Hettesheimer Péterné, Scholtz Gusztávné, Vujevits Lajosné, dr. Antalik Károlyné (Vajszka), Deák Andorné, Bohus Elemérné, Lakner Emilia, dr. Moldován Lajosné, Bertolino Sándorné, özv. Pinterovits Jenőné.

Leányok: Koczkar Jenny, Zomborsevits Aranka és Ilonka, Schieb Baba, Kovács Margit és Györgyi (Regőce), Raab Irén, Kovacsics Erika, Ince Sárka, Zombory Ilonka, Mérő Jolánka, Mihályi Bellus, Matzitz Elza, Halm Eca, Leer Irma (Pécs), Csarsch Elza, Hável Aranka, Avar Jolánka, Kirchner Madlene, Krizmanits Ilonka, Csihás Lussy és Erzsike, Krieg Margit, Zsigmond Nelli, Fehér Livia, Lippert Irén, Donoszlovits Erika, Zilahi Kiss Emma (Tusnád), Balázs Margit és Edith (Apatin), Antalik Mici (Vajszka), Hettesheimer Erzsike (Szivác), Pataj Eci és Juliska, Zwick Vilma, Trischler Nelli.

Kinevezés. Az igazságügyminiszter dr. Lakatos István szabadkai járásbíró-sági és Bán János ógyallai járásbíró-sági joggyakor-nokokat a szabadkai törvényszékhez jegyzőkké nevezte ki.

Kölcsönös áthelyezés. Az igazságügyminiszter Thury Lajos topolyai járásbíró-sági és Zöld V. Pál ujvidéki törvényszéki telekkönyvezetőket saját kérelmükre kölcsönösen áthelyezte.

Ideiglenes adminisztrátor. Böde József tompa-kelebiai káplán az ujonnan szervezett Tompa plébániára ideiglenes adminisztrátorrá nevezetett ki.

Lyceumi előadás. F. évi február hó 15 en, delutan 5 órakor a városháza díszteremben dr. Cholnoky Jenő, a kolozsvári egyetemi földrajzi intézet igazgatója tart előadást. Az előadás tárgya: A nő a földön. Vetített képekkel.

Tanítóválasztás. Az ujvidéki r. kat. hitközség képviselőtestülete a belvárosi el. iskolánál megüresedett tanítói állásra ifj. Berencz Mihály gádori tanítót választotta meg.

Adomány a templomra. A kalocsai érseki helynökség újból 12.000 kor. adományozott a zentai munkástelepi templom céljaira. Ezen adományával együtt most már 52.000 koronával járult a templomépités költségeihez.

Alapító tag. Özv. dr. Spitzer Mórné urnő 50 koronával belépett a bácsmegeyi háziipari szövetség által fenntartott nőipariskolának alapító tagjai sorába.

Kizárás. A zombori vadásztársaság f. hó 8-án (vasárnap) megtartott közgyűlésén Herczog Ádám és Lehrbaum János kerényi lakosokat szabálytalan vadászás miatt a tagjai sorából kizárta.

Közgyűlés. A zombori polg. kaszinó f. hó 2-án tartotta rendes tisztújító közgyűlését, amelyen Vojnits István ny. főispán elnök újjól egyhangyú lelkesedéssel választott meg elnöknek. A tisztkar is egyhangyúlag választott meg; alelnök Rácz Soma, igazgató Tomcsányi Aladár, jegyző Alföldy László, aligazgató Gräff István, pénztáros Mátray Zsiga, ügyész dr. Buják József lett. És 24 tagú választmány.

Kizárás. A zombori „Akarat“ anti-alkoholista páholy folyó hó 4-én tartott ülésén fogadalomszegés miatt Binder Jenő, Binder Ferenc, Raits János és Ginál Istvánt tagjai sorából kizárta.

Vasutas mulatság. A zombori vasutasok f. hó 14-én az „Elefánt“ szálloda összes terneiben kabaréval egybekötött zártkörű táncvigalmat rendeznek, este fél 8 órai kezdettel.

Képkiallítás. A fiatalabb magyar festőgeneráció egy tehetséges tagjának, Miklósi M. Ödönnek, kit a közönség talán a Mátyás Diák karrikaturái révén ismer legjobban, 11 olaj- és aquarell festménye van Schön Adolf könyvkereskedésében kiállítva. A képeket Miklósi Rómából, hol körülbelül egy fél éve tartózkodik, küldte egy itteni ismerősének, ki azokat, hogy a közönségnek könnyebben hozzáférhetőek legyenek, Schön Adolf könyvkereskedésében állította ki. Melegen alánljuk a közönségnek a képek megtekintését, mert ritka alkalom nyílik egy ismertebb festőnk képeit aránylag olcsón megszerezni, ki úgy a műcsarnok és szalon, mint nagyobb vidéki kiállításokon már 1905 óta ugyiszólván állandóan sikerrel állított ki képeket és a kritika által nagyon kedvezően fogadtatott. A képek méltatásába nem bocsátkozunk, azok saját maguk helyett beszélnek.

Birkózóverseny. A szabadkai Sportegylet f. hó 22-én Szabadkán kerületi birkózóversenyt rendez, Szabadka város bajnokságáért. Eldöntésre kerül a pehely-, könnyű-, közép- és nehézsúlyu bajnokság.

Halálozás. Özv. Zányi Józsefné szül. Hornyák Katalin folyó évi február hó 6-án, életének 78-ik évében Veperdön elhalt.

Nagy idők tanuja. Nyolcvanhárom esztendőskorában a napokban meghalt Polyakovics Miklós szabadkai lakos, volt negyvennyolcas honvéd.

Kétszázötven évvel ezelőtt a halántékába. Linder György paripási lakosnak még nemrégiben virágzó vendéglője és fakereskedése volt Gomboson. Az új vasuti hid építése folytán azonban vendéglőjét, mely a régi vasuti gőzkompnál volt, be kellett zárnia és azóta anyagi helyzete folyton rosszabbodott. A fakereskedése is tönkrement és telkét, melyre a gombosi hid építése miatt szükség volt s melyért ő 85.000 koronát kért, jóval értékén alul sajátították ki. Linder Hódságon meglátogatta sógorát, az ottani vasuti állomás főnökét. Este bement a harmadosztályú váróterembe, ott elsétálgatott egy darabig, majd leült az asztalhoz és hosszú, keskeny pengéjű kést szedett elő zsebéből. A kést halántékához illesztette és azután a kés nyelét az asztalhoz nyomta. Rettenetes jajkiáltására többen berohantak a váróterembe és ott találták Lindert az asztalra hajtott véres fejjel tágranyitott, üvegesedő szemmel. A balhalántékába hatolt kés pengéje teljesen átfurta a fejét és a hegye a jobb halántékán jött ki.

A vigyázatlanság áldozata. Bácsfeketehygen Kern Károly koresmáros fia magához vette a flóbertpuskáját, hogy verebeket lövöldözzön az udvaron. Alig lépett azonban ki a konyha küszöbén, sietteben eleszott a jeges fagyban. Csuszás közben a felhuzott legyver kakasa megakadt a ruhájában, elcsattant és elsült. A töltés a konyhában foglalatoskodó Szilágyi Krisztina cseléd halántékába furódott. A szerencsétlen leányt azonnal orvosi segélyben részesítették, de nem lehetett megmenteni az életnek. A bűntényi vizsgálat megindult a vigyázatlan fiu ellen.

Felülfizetés. A m. kir. posta- és táviráda altisztek és szolgák országos egyesülete zombori csoportjának folyó hó 1-én tartott táncvigalmán felülfizettek: legifjabb Szemző István 20 K, Avar Vilmos, dr. Konyovics Dávid és Garam Kálmán 10—10 K, Fehér Lőrinc 6 K, Szemző Gyula, Fejér Gyula, Scultéty Ferenc, Weidinger Frigyes, Sztrilich Zsigmond, dr. Türr Aladár, Marschán Illés, dr. Deák Béla, dr. Szabovlevits Dusán, Haméder Károly, Wámoscher Károly, Szalay Károly, Hettesseimer Ede, Mérő Simon, Cservenka Alajos, dr. Poór Béla és Bittermann Sándor 5—5 K, Balku Gyula 5*20 K, dr. Schweisgut Jakab, Cseh István, Popovits Sebő, Dodics és Opancsárevits, Bartók Jenő és Heisinger Antal 4—4 K, Esztergomi István, Sztrilich Aladár, Patarcsics Mihály, Bosnyák Ferenc, dr. Szondi György, Király Mihály és Marschal Emil 3—3 K, Kerényi Sándor 2*40 K, Csávosi Lajos, Czeli Dezső, Vuits Samu, Ugyr Károly, Szabadka Károly, Bagó Géza, ifj. Schverer Jakab, Körmöczy Ernő, Krizsán István, Majyer Leonka, Tuczakovits Miroszláv, Papp Juliska, Teleky András, Szekér Mátyás, Meiling Juliska, Csányi János, Hoffmann Irma, Metzger Ferenc, Tyeplitzky István, Schlitter Miklós, Tetteiling Teréz, Konyovics Antal, Vörös Istvánné, Szupek Gyula, Szupek Ilonka, Bartók József, Tantner Ottó, dr. Hoffmann János, dr. Kausz N., Eisekle György, Mateisz Ferenc, Csányi István, Makarics István és Gromilovits József 2—2 K, Knefeli Juliska 1*60 K, Szabácsy Karolin és Szeitz Gézáné 1*50—1*50 K, Styrum Mór 1*20 K, Szondi Mátyás, Lugumerszki Boskó, Trischler Anna, Kovácsévics Mátyás, Benya Márk, Pestalits György, Holtzer Márton, Engelberger Bella, Engelberger Maca, Csalóközi Margitka, Vlah János, Bence Béla, Hoós Etuska, Gfeller Mariska, ifj. Gróza Sándor, Vavra Gyula, Szádeczki Micike, Sztojanovits Katica, Péits Balázs, Kovács József, Kovács Ádám, Róth Ferenc, Vidákovits János, Stemmer Ádám, Szekér Gizella, Szekér Mariska, Bogits Jánosné, Partics Károly, Gyurgyevits György, Kordélyos Ferenc és Jenőfi Vendel 1—1 K, N. N., N. N. 80—80 fil., Czigits Miklós és Szabó József 60—60 fil., Kordélyos Ferencné és Peres Iduska 50—50 fil., Halbveisz Nándor, Vukovics Nándor és Horváth József 40—40 fil., Kirchner és Stefan, Sztojkov György és Benya Mihályné 20—20 fil. Fogadják a nemesszívű adakozók a postások egyesületének hálás köszönetét.

Megégett jószágok. Zentán a múlt héten nagy tűz pusztított Deutsch Illés (Rumi) külsőjárasi szállásán. A cselédek a nagy hideg miatt tüzet raktak a 14 öl hosszú régi rendszerű, padlás nélküli istállóban. Közben dolgukat végezték a ház előtt, amikor egyszer csak azt vették észre, hogy az istálló teteje lángalobbant. Hiába volt minden erőlködésük, az istállóba már nem juthattak be a jószágok kiszabadítására s így történt meg, hogy 14 ökör és 7 szép csikó odaégett. A tűz az istálló nádtetőzetébe föl szállt szikrától keletkezett.

Budapesten letartóztatott szabadkai. A budapesti államrendőrség táviratban értesítette a szabadkai rendőrséget, hogy Budapesten letartóztatták Pottiny János szabadkai illetőségű embert, akit régebbi bűnei miatt országszerte köröznék.

Megégett gyermekek. Baján a napokban özv. Zimmer Miklósné mósónő lakásán, míg ő munkában volt, tűz ütött ki. A lakás be volt zárva és a gyermekek bent voltak a lakásban. Mikor a tűzoltók a szobába hatoltak, ott egy 3, egy 5 és egy 7 éves gyermek szénné égett holttestét találták. A szerencsétlen asszony csak ezelőtt két héttel veszítette el a férjét, ki jégördös közben belefullt a Dunába.

Meglőtt vagyonőr. Baján Szigli Mihály vagyonőr a napokban hajnalban szolgálatátel közben a Damjanich utcán ment keresztül. Egyszerre csak lövés dördült el és Sziglit a balkarján találta a golyó. A meglőtt vagyonőrt bevitték a bajai közpórházba, ahol azonnal ápolás alá vették. A csendőrség nyomozza a merénylőt.

Megharapta a sertés. Bácsborsód község határában a napokban Schöffer Ferenc tanyáján egy sertés kan az óljából kiszabadult s annyira megvadult, hogy mikor Schöffer veje, Tuhard János az óljába akarta behajtani, dacára hogy Tuhard vasvillával volt felfegyverkezve, a sertés kan rárontott és bal combját teljesen keresztülharapta és 15 cm. hosszúságban felhasította. Mire az orvos megérkezett, nagy vérvesztéséget szenvedett. Súlyos sebeivel a tanyán ápolják.

A kuruzsló operálása. A Szabadka melletti Ludaspusztán veszedelmes kuruzslót keres a csendőrség. Nap-nap után érkeztek feljelentések a csendőrséghez, hogy Ludason és a környékbeli tanyákon egy 40—50 év körüli ember, aki Doktor Jánosnak nevezi magát, néhány hónap óta vakmerő módon él vissza a beteg emberek jóhiszeműségével. A kuruzsló, aki csak éjjel jár el a házakhoz, a napokban Vincze János ludasi birtokost hozzátartozóinak hívására az óljából akarta kigyógyítani, még úgy, hogy a vállán valóságos léket vágott. Ez az operáció azért volt szükséges — mondta a kuruzsló — hogy az alkohol által megmérgezett vértől a beteg megszabaduljon. Vincze Jánost most a családja a kórházba szállította. Állapota veszedelmes. A kuruzsló nevét még nem sikerült megállapítani. Az eddigi feljelentésekből az tűnik ki, hogy számos családól százakat harácsol össze.

Megfagyott aggyatán. Thier József palánkai 92 éves iparost a napokban megfagyva találták. Megállapították, hogy halálát a nagy hidegen kívül az elfogyasztott szesz is okozta.

Öngyilkosság. Neoresics Lukács szabadkai máv. fékező a lakásán felakasztotta magát és mire hozzátartozói észrevették, meghalt. Állítólag azért lett öngyilkos, mert kártyán elvesztette a pénzét.

H I R D E T É S E K.

Modern nyelviskola.

Báró J. de Roënn de Manthès urnő, az apatini és zombori „Berlitz Methode“ iskola igazgatójának vezetésével francia és angol tanfolyam nyílik meg hetenként háromszor: **hétfőn, szerdán és pénteken este 7—8 és 8—9 óra közötti tanítással.**

Beiratkozni lehet a mai naptól fogva. Bővebb felvilágosítást ad az igazgatónő hétfőn, szerdán és pénteken. „Berlitz Methode“ iskola Szécheny István-körút 23. 3—3

Aki

magot vet

fákat ültet

virágot tenyészt

és kertjében gyönyörködni akar, az forduljon

Mühle Árpád

:: kertészeti nagytelepéhez ::

≡ Temesvár. ≡

Diszfoarjegyzék ingyen és bérmentve. 5—5

Egy husz év óta üzemben levő

MÉSZKEMENCZE,

mely Zomborban, a várostól 2 km.-nyire levő apatini hid mellett a Ferenc-csatorna partján fekszik,
„haszonbérbe kiadó”
ROHEIM KÁROLY ÉS FIAI R. T.-NÁL.
 3-2

398. sz. kig. 1914.

Pályázati hirdetmény.

Bács-Bodrog vármegye kulai járásához tartozó Torzsa és Kucora községekből álló **torzsai körállatorvosi állásra** ezennel pályázatot hirdetek.

Az állás javadalmazása:

1. Torzsa község részéről 1000, Kucora község részéről 400, összesen 1400 korona illetés.
2. Szabályrendeletileg megállapított vágási díjak, Torzsa községben.
3. Szabályrendeletileg szedhető magán-egyszeri díjak.

A megválasztandó körállatorvos Torzsa és Kucora községek tulajdonát képező apa-állatokat ingyen tartozik gyógykezelti. Kucora községbe hetenként egyszer köteles kiszállni, mely alkalommal Kucora községtől természetbeni fuvart kap.

Felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy állatorvosi oklevelüket és eddigi működésüket igazoló okmányokkal felszerelt pályázati kérvényüket hozzám **folyó évi február 12. napjáig** annál is inkább nyújtsák be, mert a később érkezőket figyelembe venni nem fogom.

A választást később fogom kitűzni.
 Kula, 1914. január 24.

LEINWEBER,
 szolgabíró.

3-3

Hajhullás ellen

:: lugmentes hajmosó ::

- - **Pixobin** - -

lugmentes kamillahajmosó

:: oxigénnel ::

- - **Ciwuco** - -

Ára csomagonként 30 fillér.

- - **Füredősó** - -

Nemesfenyő, Rózsa, Orgona, Ibolya

Csalódásig hűen utánozza ezen virágok illatát és ezeket huzamosabb ideig tartja meg, mint az

„Illatszerpárnácskák”

Ára 40 fillér csomagonként.

Ha az Ön helységében nem kaphatók, úgy küldjön bélyegeken 30. illetve 40 fillért és portóra 10 fillért és ezért bérmentve kapja ezen valóban megbízható szerek bármelyikét. — Gyógyszertárak, drogériák, fodrászok és egyéb szaküzletek maga rabbatban és ingyenes propagandában részeseülnek.

Készíti: **Ciwuco Chemische Industrie Berlin.**

Egyedüli vezérképviselő:

HOLCZER EMIL ZOLTÁN

Budapest, VIII. Szigetvári utca.

Ügyes gépirónó,

ki kereskedelmi és ügyvédi irodában alkalmazva volt s az összes irodai teendőikben, ugyszintén a könyvelésben is teljesen jártas, **március hó 1-re állást keres.**
 Cím a kiadóhivatalban. 2-1

Házvezetőnőnek

ajánlkozik jó megjelenésű idősebb nő, ügyes, szorgalmas, megbízható, külső-belső gazdasághoz és a baromfitenyésztéshez is ért; tisztaság és rendszerető. Állandó otthont óhajt.

GyuracsKay Julia,

3-1 Bezdáni-ut 5. szám.

Meghívó.

A Csonoplya-Kerényi Földmívelők Takarékpénztára Részvénytársaság az 1914. évi február hó 24-én, kedden délután 3 órakor az intézet helyiségeiben megtartandó

III-ik évi rendes közgyűlésére

a t. részvényeseket tisztelettel meghívja.

N a p i r e n d :

1. Jegyzőkönyvvezető és három részvényes választása a jegyzőkönyv hitelesítésére.
2. 1913. évről szóló igazgatósági és felügyelőbizottsági jelentés.
3. A zárszámadások előterjesztése.
4. A nyereség felosztása.
5. Az igazgatóság és a felügyelőbizottság részére a felmentvény megadása.

A mérleg, a veszteség-nyereség számla, az igazgatóság és felügyelőbizottság jelentése 8 nappal a közgyűlés előtt az intézet helyiségeiben megtekinthetők és nyomtatott példányokban a t. részvényesek rendelkezésére lesznek bocsátva.

Azon részvényesek, akik a közgyűlésen akár személyesen, akár meghatalmazott által részt venni óhajtának, sziveskedjenek részvényeiket az alapszabályok 10. §-a értelmében Csonoplyán az intézet pénztáránál, vagy Zomborban a Bácsmezei Agrár Takarékpénztár Részvénytársaság pénztáránál a közgyűlés napját megelőző napig letétbe helyezni.

A letett részvényekről kiadott elismervények a közgyűlésen való részvételre igazoló jegyül szolgálnak.

Vagyon. Mérleg-számla 1913. december 31-én. Teher.

Készpénz	9531 62	Részvénytőke	60000 —
Váltótárca	245545 72	Tartalékalap	410 12
Jelzálogkölesönök	31890 —	Betétek:	
Adósok	26862 39	Rendes betétek	233286 14
Nettobetételőleg	135 —	Hetibetétek	7243 50
		Fel nem vett osztalék	40 —
		Átmeneti kamatok	6244 99
		Tiszta nyereség	6739 98
	313964 73		313964 73

Csonoplya, 1914. január hó 21-én.

AZ IGAZGATÓSÁG:

Kopping Ferenc s. k., ügyvezető igazgató.	Gärtner Vendel s. k.,	Herbert János s. k.,
Dóbi János s. k., h. ügyvezető igazgató.	Holländer Lázár s. k.,	Kopping Jakab s. k.,
Piller Ferenc pénztáros.	Burnáty István s. k.,	Spreitzer Frigyes s. k.,
Dr. Deák Béla s. k., főügyész.	Dr. Spitzer István s. k.,	Szabó Lajos s. k.,
	Tárczay Dezső s. k.,	

Megvizsgáltuk és rendbenlevőnek találtuk. — Csonoplya, 1914. január hó 20-án.

A FELÜGYELŐ-BIZOTTSÁG:

Eimann Károly s. k.,	Patacsics Dániel s. k., elnök.	Rausch Mátyás s. k.,
Hermecz Ferenc s. k.,		Schieber István s. k.

A könyvelőért:
Szeitz Henrik s. k.

